

A 1744/presidiet

Framlagt av Den konservativa gruppen
Behandlas i Presidiet

**Medlemsförslag
om förstärkt nordiskt samarbete kring cyberförvar****Förslag**

Den konservativa gruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att sträva efter att fördjupa det nordiskt-baltiska samarbetet kring cyberförvar

att gemensamma lägesbilder kring hot och risker i cybermiljöer kontinuerligt delas mellan de nordiskt-baltiska länderna.

att de nordiska länderna så långt det är möjligt sörjer för att andra nordiska länder som står utanför EU och/eller NATO ska ha tillträde till samarbetet kring cyberförvar inom dessa organisationer.

att cyberförvar ingår som en central del av den gemensamma nordiska säkerhetspolitiska dialogen med USA.

att det nordisk-baltiska samarbetet på cyberförvarsområdet även innefattar direktstöd till Ukraina.

Bakgrund

1. De nordiska länderna är några av de mest digitaliserade i världen och Norden befinner sig i brytpunkten mot den fjärde industriella revolutionen. Faktorer som robotisering, 3D-tillverkning, autonoma fordon, Big Data och artificiell intelligens kommer att ha genomgripande konsekvenser denna process. Drivkraften för utvecklingen baseras på digitaliseringens alla möjligheter och påverkar hela samhället. Det skapar enorma möjligheter men också sårbarheter. De nordiska länderna utsätts dagligen för betydande cyberangrepp som kan skada samhällets robusthet och funktionalitet. Samarbetet kring informationssäkerhet och cyberförvar¹ måste stå i centrum om Norden ska kunna vidmakthålla tätt positionen inom digitaliseringen.
2. Detta samarbete bör ta sin utgångspunkt i den nordiska solidaritetsförklaringen från 2011. Solidaritetsförklaringen specificerar cyberan-

¹ Cyberförvar definieras som den samlade förmågan att skydda nationella intressen mot cyberangrepp riktad mot samhällsviktig verksamhet från de mest resursstarka aktörerna.

grepp som ett område där de nordiska länderna ska komma till varandras undsättning i händelse av ett angrepp eller en katastrof. Det förpliktigar till ett djupare operationaliserat samarbete länderna emellan i syfte att bättre kunna förebygga, försvåra, förhindra och hantera omfattande cyberangrepp. Det är också viktigt att arbetet med att trygga samhällets information- och cybersäkerhet bedrivs så att grundläggande samhällsvärden, såsom skydd för personlig integritet, tillvaratas.

3. Inom ramen för NORDEFECO bedrivs sedan några år tillbaka ett samarbete kring cyberförsvar. Under de senaste åren har de nordiska länderna byggt upp nationella så kallade Computer Emergency Response Team (CERT). Syftet är att förebygga och hantera nationella cyberangrepp. Dessa enheter bedriver numera vissa gemensamma utbildningar, övningar och utbyter lägesbilder kring hot och risker i cybermiljön på nordisk basis. Genom en ökad samverkan mellan de nordiska länderna kan den gemensamma förmågan att hantera hot och risker i cybermiljön förstärkas.
4. Estland, Lettland och Litauen är också starkt präglade av digitaliseringen. Framförallt Estland vidmakthåller en världsledande position på cyberområdet och landet var utsatt för ett omfattande cyberangrepp under 2007 i samband med den så kallade Bronsstatykrisen. Kompetensen i Estland befast även av att NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence ligger i Tallinn. De nordiska länderna bör därför inom ramen för NORDEFECO sträva efter att även integrera Estland, Lettland och Litauen i samarbetet kring cyberförsvar.
5. Vissa av de nordiska länderna bedriver ett nära bilateralt samarbete med USA på cyberområdet. Detta samarbete skulle förstärkas om de nordiska länderna agerade gemensamt tillsammans med USA. Vidare är de nordiska länderna medlemmar av EU och/eller NATO där huvuddelen av det internationella samarbetet kring cyberförsvar bedrivs. I syfte att förbättra den gemensamma förmågan att hantera cyberangrepp bör de nordiska länderna så långt det är möjligt även verka för integrationen av tredje land från andra nordiska länder i dessa samarbetsfora.
6. I efterdyningarna av Rysslands aggression mot Ukraina och dess illegala annektering av Krim har Ukraina återkommande utsatts för storskaliga cyberangrepp bland annat riktat mot kritisk infrastruktur och energiförsörjning. Att Ukraina kan sin återfå sin territoriella integritet och självständighet är avgörande för den europeiska säkerhetsordningen och ett gemensamt nordiskt intresse. Det nordiskt-baltiska

samarbetet innefattar därför diplomatiskt och ekonomiskt stöd till Ukraina. Men det nordisk-baltiska samarbetet bör även innefatta stöd till Ukraina på cyberförsvarsområdet bland annat genom direktstöd från nationella CERT enheter till berörda ukrainska myndigheter.

Reykjavik, 19 september 2017

Bengt Morten Wenstøb (H)

Bente Stein Mathisen (H)

Brigitte Klinskov Jerkel (KF)

Brynjar Nielsson (Sj.)

Hans Wallmark (M)

Heidi Nordby Lunde (H)

Juhana Vartiainen (saml)

Lars-Arne Staxäng (M)

Lena Asplund (M)

Maria Stockhaus (M)

Michael Tetzschner (H)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Susanna Koski (saml)

Sylvi Graham (H)

Teitur Björn Einarsson (Sj.)

Thomas Finnborg (M)

Valgerður Gunnarsdóttir (Sj.)

Wille Rydman (saml)